

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Кіровоградської
обласної ради

11 червня 2021 року №_____

ПРОГРАМА

впровадження регіональних наукових досліджень у виробництво у Кіровоградській області на 2021-2024 роки

Вступ

Програма впровадження регіональних наукових досліджень у виробництво у Кіровоградській області на 2021-2024 роки розроблена за ініціативи Кіровоградської обласної державної адміністрації та Центральноукраїнського національного технічного університету .

Законодавчою підставою для розробки і реалізації Програми є Закони України "Про інноваційну діяльність"; "Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні", "Про місцеві державні адміністрації", "Про місцеве самоврядування в Україні", "Про засади державної регіональної політики".

Програма впровадження регіональних наукових досліджень у виробництво у Кіровоградській області на 2021-2024 роки спрямована на реалізацію:

завдань Плану заходів на 2021-2023 роки із реалізації Стратегії розвитку Кіровоградської області на 2021-2027 роки, затверджених рішенням Кіровоградської обласної ради від 12 березня 2020 року №743 в частині інноваційної складової, а саме на досягнення:

Стратегічної цілі 1. "Конкурентоспроможна інноваційно-спрямована економіка, яка розвивається на засадах смарт-спеціалізації" .

Оперативної цілі 1.4. "Розвиток ІТ-технологій та інновацій і впровадження їх у виробництво".

цілей сталого розвитку України на період до 2030 року (проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року №70/1 та адаптовані з урахуванням специфіки розвитку України, викладені у Національній доповіді "Цілі сталого розвитку: Україна");

Програма розроблена відповідно до Порядку формування обласних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання, затвердженого рішенням обласної ради від 30 березня 2007 року № 191 (із змінами).

I. Загальні положення

В області наявні всі передумови для успішного інноваційного розвитку, зокрема, досить потужний науково-технічний потенціал: науковців, конструкторів і технологів, раціоналізаторів і винахідників.

Для створення високотехнологічних продуктів та послуг залучено понад 500 осіб, з яких 53,3% спеціалізуються в галузі технічних наук та 40% – природничих наук, решта – фахівці в галузі суспільних наук. Переважна більшість наукових, науково-дослідних та інноваційних робіт виконуються науковцями закладів вищої освіти та науковими установами області, і лише незначна кількість науковців здійснюють свою професійну діяльність на підприємствах, в установах та організаціях. Вагомий внесок у цьому напрямку здійснюють:

Центральноукраїнський національний технічний університет виконує функції науково-методичного центру з питань сільськогосподарського машинобудування, енергоресурсозбереження, автоматизації, економіки тощо; забезпечує кадрами промисловість і сільське господарство; виконує та координує наукові дослідження в межах регіону;

Льотна академія Національного авіаційного університету України, яка спеціалізується в галузі сучасних інформаційних технологій і систем, зокрема: використання елементів штучного інтелекту, машинного навчання, роботизації та автоматичних систем, адитивного виробництва (3D-друк), технології віртуальної, доданої та змішаної реальності;

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка, котрий разом із підготовкою фахівців нового покоління для закладів освіти області, когнітивного забезпечення процесів реформування школи, здійснює наукові розробки у сфері гідродинаміки, статистики, інформаційних технологій, математичного моделювання тощо.

Також в області функціонує Кіровоградська регіональна торгово-промислова палата (далі - КРТПП) – недержавна організація, що об'єднує суб'єктів підприємницької діяльності і на базі якої створено Центр інформаційної підтримки бізнесу. На сьогодні членами КРТПП є понад 180 підприємств, організацій та підприємців, які представляють, практично, всі галузі економіки області.

За рахунок реалізації заходів програми необхідно консолідувати зусилля місцевих органів виконавчої влади, наукових установ, закладів вищої освіти, підприємств, організацій на впровадження підходів смарт-спеціалізації, інтеграцію інтелектуального потенціалу регіону для створення ефективних механізмів адаптації наукових розробок та технологічних відкриттів у виробництво для задоволення потреб внутрішнього і зовнішнього споживчих ринків.

Запровадження таких заходів на постійній основі в перспективі повинно забезпечити постійне зростання обсягів реалізованої продукції з інноваційною складовою.

II. Визначення проблеми, на розв'язання якої спрямована Програма

Світовий досвід свідчить, що у найбільш економічно розвинутих країнах світу саме інновації є вирішальною умовою для забезпечення стабільного довгострокового економічного розвитку.

У той же час стан інноваційної діяльності в області, як і в Україні, характеризується недостатніми обсягами реалізованої інноваційної продукції, низьким рівнем інноваційної активності підприємств та мізерним рівнем підприємницької активності в інноваційній сфері малого та середнього бізнесу.

Висока енергоємність виробництва, зношеність основних фондів, нерозвиненість коопераційних зв'язків у промисловості, низький рівень співробітництва наукових установ і бізнесу призводять до зниження конкурентоспроможності економічного комплексу Кіровоградської області на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Основною проблемною ланкою в розвитку інноваційної діяльності в Україні є брак фінансових ресурсів, нормативна база, яка також гальмує справу, відсутність структур, спроможних перетворювати ідеї в науково-технічні розробки та забезпечувати впровадження останніх у виробництво.

За інформацією Головного управління статистики у Кіровоградській області більше ніж у два рази зменшились витрати підприємств на виконання наукових досліджень і це має наступну динаміку:

2015 рік – 54,9 млн.грн., 2016 рік – 74,6 млн.грн., 2017 рік – 75,6 млн. грн., 2018 рік – 100,8 млн.грн., 2019 рік – 24,9 млн.грн.

У загальному обсязі реалізованої продукції питома вага реалізованої промисловими підприємствами інноваційної продукції складає незначний відсоток і має таку динаміку по роках:

2015 рік – 6,4%, 2016 рік – 2,9%, 2017 рік – 2,3%, 2018 рік – 1,8%, 2019 рік – 4,2%.

Разом з тим: у 2019 році зросла питома вага підприємств, які впроваджували інновації до 16,5%, порівняно з 2018 роком – 14,2%.

У 2019 році майже вдвічі знизився показник впровадження нових технологічних процесів. Було впроваджено лише 9 одиниць нових технологічних процесів, тоді як у 2017 році їх було впроваджено 16 одиниць, у т.ч. маловідходних, ресурсозберігаючих: в 2017 році – 13, в 2019 році – 6.

При цьому основними проблемними питаннями залишаються відсутність: підтримки науковців та винахідників у сфері проведення наукових досліджень та впровадження їх результатів у виробництво у різних галузях економіки;

можливостей у невеликих промислових підприємств області щодо впровадження у виробництво інновацій, винаходів, запропонованих науковими установами та науковцями закладів вищої освіти;

достатніх фінансових ресурсів для провадження такої діяльності;

стабільно налагоджених комунікацій між науковцями і представниками бізнесу.

Основною проблемною ланкою в розвитку інноваційної діяльності також залишається недосконала нормативна база, яка гальмує розвиток цього напрямку, а також відсутність незалежних структур, спроможних перетворювати ідеї в науково-технічні розробки і забезпечувати впровадження останніх у виробництво.

Це зумовлює необхідність підтримки науково-інноваційного співробітництва закладів вищої освіти та наукових установ з реальним сектором економіки, залучення виробничих підприємств до участі у створенні та впровадженні принципово нової науково-технічної продукції.

Щоб відповідати новітнім вимогам часу, необхідні унікальні інноваційні розробки та неординарний підхід до вирішення технічних завдань.

Тому проведення наукових досліджень, удосконалення технологій, поліпшення якості продукції та впровадження їх результатів у виробництво є завжди актуальним, і сприяє підвищенню конкурентоспроможності продукції вітчизняних виробників на європейському ринку.

Програма впровадження регіональних наукових досліджень у виробництво у Кіровоградській області на 2021-2024 роки (далі - Програма) є логічним продовженням заходів аналогічної Програми, яка діяла протягом 2017-2020 років.

За результатами виконання Програми у 2017-2020 роках здійснювалася реалізація 10 проєктів на загальну суму 497,7 тис. грн., що становить 71,4 % від запланованих до виконання у зазначеному періоді проєктів (14 проєктів).

Основною причиною, яка не дозволила розпочати у 2020 році здійснення робіт за чотирма запланованими проєктами, став тривалий карантин, прямо пов'язаний із поширенням коронавірусної інфекції.

За умовами підписаних Тристоронніх угод про передачу та впровадження у виробництво науково-дослідних робіт у рамках реалізації Програми отримана науково-технічна продукція передана підприємствам-замовникам: ПП "Астарта Груп", ТДВ "Дозавтомати", АТ "Агробудавтосервіс", ПП "Агродім-центр", СФГ "Личук", ПП "Савицький", ПП "ВК Технополь", ТОВ "Агропромислова компанія "Фаворит" для використання та впровадження у виробництво.

Досвід реалізації попередньої Програми засвідчив, що є необхідність подальших системних і скоординованих дій обласної державної адміністрації, обласної ради, наукових установ та закладів вищої освіти, науковців та новаторів, підприємств, установ та організацій, спрямованих на створення сприятливих умов інноваційного розвитку регіону, формування інноваційної моделі розвитку, в якій роль головного джерела забезпечення конкурентоспроможності економіки відіграють наукові надбання та їх технологічне застосування.

III. Мета Програми

Мета Програми – це підвищення інноваційного потенціалу області шляхом стимулювання співпраці підприємств з науковими установами і закладами вищої освіти щодо продукування нових наукових інноваційних розробок та впровадження їх у виробництво.

Програма є практичним інструментом реалізації регіональної політики сприяння розвитку науки і техніки, впровадженню нових екологічно безпечних технологій, підвищенню технічного рівня виробництва та якості продукції,

вирішення науково-технічних проблем, що мають першочергове значення для підвищення її ефективності та конкурентноздатності.

Залучення фінансового, організаційно-технічного, консультативно-методичного потенціалу місцевих органів влади дозволить надати роботі з упровадження результатів наукових досліджень у виробництво системного характеру.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблеми, обсягів та джерел фінансування, строків виконання Програми

1. Забезпечення підтримки суб'єктів виробничої діяльності, наукових установ і закладів вищої освіти, налагодження комунікацій між ними – є головним чинником активізації інноваційної діяльності в галузях економіки області.

2. Підтримка підприємств-виробників та науковців у рамках Програми здійснюватиметься шляхом виділення коштів з обласного бюджету для заохочення їх до впровадження науково-технічних досліджень та інновацій.

3. З метою визначення кращих інноваційних пропозицій при обласній державній адміністрації передбачається створення комісії з відбору кращих науково-дослідних розробок і винаходів та визначення доцільності їх впровадження (далі – Комісія).

4. Положення про Комісію, її склад, а також Порядок проведення відбору кращих науково-дослідних розробок і винаходів та визначення доцільності їх впровадження (далі - Порядок) затверджуються розпорядженням голови обласної державної адміністрації.

5. Фінансування заходів Програми здійснюється відповідно до чинного законодавства за рахунок коштів обласного бюджету та інших джерел, не заборонених чинним законодавством.

6. Обсяги видатків на реалізацію заходів Програми визначаються щороку під час формування показників обласного бюджету або внесення змін до нього.

7. Кошти обласного бюджету спрямовуються на фінансову підтримку науковців, винахідників за переліком науково-дослідних робіт, обсягів коштів на їх виконання, який затверджується розпорядженням голови обласної державної адміністрації на підставі рішення Комісії.

8. Ресурсне забезпечення Програми наведено у додатку 1.

9. Строк виконання Програми – 2021-2024 роки.

V. Перелік завдань і заходів Програми та результативні показники

1. Основними пріоритетними завданнями Програми є:

1) стимулювання промисловців до запровадження новітніх технологій та інновацій;

2) сприяння розвитку новаторської і раціоналізаторської роботи на підприємствах;

3) підвищення конкурентоспроможності продукції машинобудування та агропромислового комплексу; послуг автотранспортних та залізничних підприємств;

4) забезпечення інноваційною продукцією та послугами внутрішній і зовнішній ринок.

2. Досягнення мети Програми можливе шляхом реалізації таких заходів:

1) налагодження співпраці між науковцями та виробниками;

2) проведення спільно з підприємствами, науковими установами, закладами вищої освіти області науково-практичних конференцій, засідань за "круглим" столом, семінарів та інших заходів з питань інновацій, винахідництва;

3) проведення презентаційної роботи з питань наукової та інноваційної діяльності;

4) забезпечення підтримки найкращих інноваційних проектів та впровадження їх у виробництво.

3. Реалізацію заходів Програми планується здійснити за допомогою такого механізму:

1) підприємства через Кіровоградську регіональну торгово-промислову палату (далі – КРТПП) роблять замовлення щодо необхідності доопрацювання деталі/механізму або отримання іншого продукту з інноваційною складовою;

2) КРТПП узагальнює отримані замовлення та щоквартально до 01 числа місяця, що настає за звітним періодом, направляє до обласної державної адміністрації інформацію про замовлення та матеріали, що надійшли від промислових підприємств;

3) Комісія розглядає запропоновані замовлення та здійснює відбір розробок для науково-дослідного доопрацювання та визначає обсяг коштів по кожній із наукових розробок, але не більше 100 тис.грн.

4. Головний розпорядник коштів обласного бюджету:

1) на підставі рішення Комісії готує розпорядження голови обласної державної адміністрації, яким затверджується перелік відібраних науково-дослідних робіт, орієнтовний обсяг бюджетних коштів на їх виконання;

2) пошук виконавців послуг з науково-дослідних робіт, рекомендованих Комісією, здійснюється шляхом проведення тендерних процедур відповідно до Закону України "Про публічні закупівлі";

3) переможець тендеру виконує завдання протягом 1-6 місяців (в залежності від складності завдання) відповідно до вимог тендерної документації;

4) отримана наукова (науково-технічна) продукція передається підприємству-замовнику на підставі тристоронньої Угоди між обласною державною адміністрацією, закладом вищої освіти (науковою установою) та

підприємством-замовником, який гарантує впровадження результатів науково-дослідної роботи у виробництво;

5) розробник (виконавець) отримує кошти за виконання науково-дослідної роботи.

5. Результативні показники

1. Виконання Програми дасть змогу:

1) залучити науковий потенціал області до вирішення проблемних питань технічного характеру у реальному секторі економіки;

2) підвищити інноваційну активність підприємств, закладів вищої освіти та наукових установ області;

3) збільшити частку інноваційної складової у продукції, що випускається;

4) забезпечити комунікацію представників науки та виробництва;

5) покращити якість та конкурентоспроможність продукції виробників області на внутрішньому та зовнішніх ринках.

2. Показники якості та ефективності виконання Програми наведені у додатку 2.

VI. Напрями реалізації та заходи Програми

1. Напрями реалізації Програми:

1) організаційно-координаційна діяльність;

2) просування винаходів у виробництво.

2. Основні напрямки діяльності та заходи щодо виконання Програми викладено у розділі VIII.

VII. Координація та контроль за ходом виконання Програми

1. Координацію виконання заходів і завдань Програми здійснює Кіровоградська обласна державна адміністрація, а саме управління інфраструктури Кіровоградської обласної державної адміністрації, яке ініціює не менше ніж раз на рік проведення відбору науково-дослідних розробок та винаходів і забезпечує організаційний супровід.

2 Управління інфраструктури обласної державної адміністрації:

1) щороку до 20 лютого направляє звіт про виконання Програми обласній державній адміністрації та постійній комісії обласної ради з питань економічного розвитку та інфраструктури;

2) два рази на рік (до 30 січня та 30 липня відповідного року) подає департаменту економічного розвитку та торгівлі облдержадміністрації інформацію про стан та результати її виконання згідно із структурою, визначеною додатком 5 до Порядку формування обласних цільових програм, моніторингу та звітності про їх виконання, затвердженого рішенням обласної ради від 30 березня 2007 року №191 (зі змінами).

3. З метою забезпечення відкритості, прозорості та громадського контролю за ефективністю використання бюджетних коштів виконавці забезпечують проведення заходів з інформаційного супроводження Програми: прес-конференції, інтерв'ю, публікації у друкованих засобах масової інформації, виступи у програмах телепередач, розміщення звітів про виконання Програми на офіційному веб-сайті обласної державної адміністрації, а також Кіровоградської регіональної торгово-промислової палати.

VIII ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ТА ЗАХОДИ
Програми впровадження регіональних наукових досліджень у виробництво
У Кіровоградській області на 2021-2024 роки

№ з/п	Напрямок діяльності (пріоритетні завдання)	Перелік заходів програми	Строк виконання заходу	Виконавці	Джерела фінансування	Орієнтовні обсяги фінансування, тис. гривень:				Очікуваний результат
						2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Організаційно-координаційна діяльність	1) налагодження співпраці між науковцями та виробниками;	2021-2024 роки	Управління інфраструктури обласної державної адміністрації; наукові установи, заклади вищої освіти області; підприємства області	У межах кошторису на утримання виконавців власні кошти підприємств	-	-	-	-	Створення умов для активізації наукової діяльності
		2) проведення презентацій, форумів, наукових конференцій, інших публічних заходів; рекламної кампанії, розміщення інформації на рейтингових ресурсах, виступи на телебаченні тощо з питань наукової діяльності	2021-2024 роки	Управління інфраструктури; департамент освіти і науки обласної державної адміністрації; Кіровоградська регіональна торгово-промислова палата; наукові установи, заклади вищої освіти області; підприємства області	У межах кошторису на утримання виконавців власні кошти підприємств	-	-	-	-	Створення умов для активізації інноваційної діяльності, ефективне відтворення, розвиток та використання науково-технічного потенціалу області

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
2.	Просування винаходів у виробництво	1) визначення підприємствами проблематик щодо яких будуть формуватися завдання науковцям	2021-2024 роки	Наукові установи, заклади вищої освіти області; підприємства області	У межах кошторису на утримання виконавців власні кошти підприємств	-	-	-	-	Сприяння промисловим підприємствам у інноваційному розвитку, створення умов для впровадження наукових досліджень
		2) проведення наукових досліджень щодо вирішення питань, запропонованої проблеми	2021-2024 роки	Управління інфраструктури обласної державної адміністрації; наукові установи, заклади вищої освіти області; підприємства області	Обласний бюджет власні кошти підприємств	200,0	800,0	800,0	800,0	Оптимізація наукової діяльності та сприяння науковим дослідженням, створення механізму для адаптації розробок науки у виробництво
		3) супровід, моніторинг впровадження у виробництво отриманого продукту	2021-2024 роки	Управління інфраструктури обласної державної адміністрації	У межах кошторису на утримання виконавців					Реалізація наукової праці та досліджень на практиці

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
		4) проведення презентацій найкращих інноваційних проектів	2021-2024 роки	Управління інфраструктури обласної державної адміністрації; Кіровоградська регіональна торгово-промислова палата; вищі навчальні заклади області; підприємства області	У межах кошторису на утримання виконавців власні кошти підприємств	-	-	-	-	Популяризація Програми
Всього за напрямом:					Обласний бюджет	200,0	800,0	800,0	800,0	
Всього за Програмою:					РАЗОМ	200,0	800,0	800,0	800,0	

ПАСПОРТ
Програми впровадження регіональних наукових досліджень
у виробництво Кіровоградської області
на 2021-2024 роки

1.	Програма затверджена рішенням Кіровоградської обласної ради	від 2021 року №
2.	Ініціатор розроблення Програми	Управління інфраструктури; Центральноукраїнський національний технічний університет
3.	Розробник Програми	Управління інфраструктури
4.	Співрозробники Програми	Центральноукраїнський національний технічний університет
5.	Відповідальний виконавець Програми	Управління інфраструктури
6.	Учасники Програми	Управління інфраструктури; Департамент освіти і науки; Кіровоградська регіональна торгово-промислова палата; наукові установи, заклади вищої освіти області; підприємства області
7.	Термін реалізації Програми	2021-2024 роки
8.	Перелік місцевих бюджетів, які беруть участь у виконанні Програми	Обласний бюджет
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації Програми, усього:	2600,0 тис.грн.
	у тому числі: кошти обласного бюджету	2600,0 тис.грн.;
10	Основні джерела фінансування програми	Обласний бюджет

**Начальник управління
інфраструктури обласної
державної адміністрації**

Володимир ДМИТРЕНКО

Додаток 1
до Програми впровадження регіональних наукових досліджень у виробництво у Кіровоградській області на 2021-2024 роки (пункт 8 Розділу IV)

РЕСУРСНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
програми впровадження регіональних наукових досліджень у виробництво
у Кіровоградській області на 2021-2024 роки

Обсяг коштів, які пропонується залучити на виконання Програми	За роками:				Усього витрат на виконання Програми
	2021	2022	2023	2024	
Обсяг ресурсів, усього, тис.грн. у тому числі:	200,0	800,0	800,0	800,0	2600,0
державний бюджет	-	-	-	-	-
обласний бюджет	200,0	800,0	800,0	800,0	2600,0
місцеві бюджети	-	-	-	-	-
кошти небюджетних джерел	-	-	-	-	-

Додаток 2
до Програми впровадження регіональних
наукових досліджень у промислове виробництво у
Кіровоградській області на 2021-2024 роки
(пункт 2 Розділу V)

ПОКАЗНИКИ ПРОДУКТУ
Програми впровадження регіональних наукових досліджень у виробництво у
Кіровоградській області на 2021-2024 роки

№ з/п	Назва показника	Одиниця виміру	Вихідні дані на початок програми	2021 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Всього за період дії програми
Показники продукту програми								
1.	Кількість впроваджених у виробництво винаходів	кількість	-	2	8	8	8	26
2.	Кількість науково-практичних конференцій, засідань за круглим столом, семінарів та інших заходів з питань інновацій, винахідництва	кількість	-	1	1	2	2	6
Показники ефективності програми								
3.	Середній обсяг коштів, виділених на одну наукову розробку	тис.грн	-	100	100	100	100	100
Показники якості програми								
4.	Динаміка кількості винаходів, впроваджених у виробництво, порівняно з попереднім роком	%	-	-	400	100	100	-